

Transcriptie Interview Koos Favier, 29 april 2022

Inhoudsopgave:

- Pag. 2: Familie Favier; geloof; oprichten Kooikapel; dominee Groot Enzerink;
- Pag. 3: Vader was koster; hielp joden en verzet onderduiken; buurman gewond;
- Pag. 4: Hongerwinter; miskramen moeder; zusje geboren;
- Pag. 5: Schooltijd; bombardementen; bevrijdingsfeest;
- Pag. 6: Afrekening NSB'ers; bakkerij Van der Oord; opvoeding; kerkgangers;
- Pag. 7: Familie vader en moeder; Midden Modaliteit Hervormde kerk;
- Pag. 8: Gereformeerde school; hoerenliederen; conflict op school;
- Pag. 9: Eerste baantje; brandbom; pianospelen; operettegroep;
- Pag. 10: Autodidact; vrouw ontmoet; balletdanseres; optredens;
- Pag. 11: Staatsballet; bezwaar moeder; uitgaan; Ruteck's;
- Pag. 12: Dienstdtijd; Warring eierhandel; boerenstand;
- Pag. 13: Barneveld; moeilijke communicatie; eierveiling;
- Pag. 14: Pakhuis Haarlemmerweg; werkproces; Favier neemt bedrijf over;
- Pag. 16: Moskeeën; winkeltjes; kwestie imam;
- Pag. 17: Inkalken eieren; prijsregulering; vijfhonderdduizend eieren in put;
- Pag. 18: Introductie broedmachines; Partij van de Dieren; vogelgriep 1980;
- Pag. 19: Overname bedrijf; beide zonen in dienst; vestiging Zoeterwoudseweg;
- Pag. 20: Met 65 jaar aandelenoverdracht; pas met 75 jaar uitgetreden;
- Pag. 21: Ouderling in Koningskerk; dominee Kievit; Gereformeerde Bond;
- Pag. 23: Rentmeester Maranathakerk; dominee Alblas;
- Pag. 24: Naar Hooglandse kerk; penningmeester Stichting Cantate van Bach;
- Pag. 25: Neef nu predikant; vrouw in cosmetica bij Bijenkorf;
- Pag. 26: Zoon was beroepsmilitair; Srebrenica; Turkije; Golfoorlog;
- Pag. 28: Rijnlands Christelijk Mannenkoor; kerkliederen;

Pag. 29: 60 jaar getrouwd.

I-1: Het is 29 april 2022 en we zijn voor het interview bij de heer [Koos] Favier. Hij is geboren op 9 maart 1937. Even afgaande op wat u in het voorgesprek verteld hebt, uw vader [Barend Jacobus Favier, 23-2-1911 – 26-2-1988] was koster in de Kooikapel [later Bethlehemkerk] in de Driftstraat. Uw zusje is negen jaar later geboren en uw moeder [Geertruida Gerritdina van der Mark, 23-10-1910 – 12-1-1987] was huisvrouw. Misschien wilt u iets meer vertellen over uw omgang met de familie, bijvoorbeeld oma's, opa's, ooms en tantes, of u daar contact mee had?

G: Ja, we hadden zeer goed contact, want waren een hechte familie. Mijn vader die was koster en beheerder en dan kwamen ze allemaal bij hun broer of zwager en daar gingen ze allemaal kerken.

I-1: Dus ze kerkten ook bij u?

G: De familie was zeer kerkelijk aangesloten en iedereen die een beetje bij de familie Favier hoorde die ging naar de Kooikapel. Daar hebben ze voor gevochten om die op te richten.

I-1: Uw familie ook?

G: Ja, ja, want er was helemaal geen kerk daar. Het was een open vlakte en er werden huisjes door De Eendracht [woningbouwvereniging] gebouwd. Daar gingen mensen uiteraard wonen, maar er moest ook een kerk komen. Daar hebben ze zich hard voor ingespannen. Er werden bonnetjes verkocht voor 10 cent en 25 cent en zodoende hebben ze een soort fonds gemaakt al ver voor de oorlog om daar een kerk te krijgen.

I-1: Zo ging dat?

G: Ja, zo is dat opgebouwd. De mensen waren sympathiek. Er waren erbij die gaven een gift of een grote bijdrage. En we hadden een zeer enthousiaste predikant, dominee [Jan Willem] Groot Enzerink; dat zegt een oud Leidenaar nog wel wat, die man. En die heeft zich hard gemaakt om dat een beetje te promoten. Toen zijn ze in de Javastraat, in een zogenaamd lokaal van een school getrokken [openbare lagere school Medusastraat]. Daar hadden ze een gymnastieklokaal, daar gingen ze kerken. Kijken of dat aansloeg. Maar ja, er konden zo'n tweehonderd mensen maximaal in en dat was dan vol daar. Dus toen zeiden ze: die kerk is hard nodig.

I-1: En toen is die er gekomen?

G: En toen zei die na verloop van tijd die bouwmeester [G. van Hogeveest uit Amersfoort]: "Jongen, we gaan beginnen hoor". En toen is die kerk in 1934 gebouwd.

I-1: In 1934 is die daar gekomen? Dat was de enige kerk in de Kooi?

G: Ja, en toen die geopend was, werd het een enorme drukte [12 juli 1934]. Want iedereen kwam kijken. Mijn ouders dan die zijn daar als eersten getrouwd [september 1934].

I-1: Als eerste echtpaar?

G: Ja, als eerste echtpaar. Er konden vijfhonderd mensen in en die zaten er ook. En gewoon op een doordeweekse dag. Je houdt het niet voor mogelijk.

I-1: En omdat uw ouders heel kerkelijk waren en uw hele familie, maar iedereen wilde ook wel eens zien hoe het was?

G: Ja, de gemeente daaromheen en de buurt. Ze noemde het de Kooi, maar het was de rode Kooi, een echte arbeiderswijk. Mensen stonden eerst raar te kijken naar dat bouwwerk. Maar je wilde dat ook van binnen bekijken. Mijn vader zei weleens: "Als jullie nu grote evenementen hebben van De Eendracht, dan kom je toch bij mij in dat gebouw". Hij wilde die drempel verlagen. Hij was altijd bezig om de zaak open te stellen.

I-1: En wat deed die daarvoor nog meer bijvoorbeeld?

G: Hij was ook bij de scholengemeenschap van de christelijke [Gereformeerde] Schoolvereniging. En dan had hij een aantal scholen, die moest hij dan schoonhouden. Dat was nogal een kwestie, de kolen. Want je moest keteltjes stoken. Vroeger had je allemaal kachels in die schoollokalen en daar moest hij dan voor zorgen. En dan ging hij 's morgens vroeg al weg om dat een beetje te regelen. Naderhand kwam de centrale verwarming uiteraard. En die hield hij ook schoon, de zaak daar.

I-1: Want u vertelde de vorige keer al: hij had meerdere baantjes, want alleen met dat kosten zijn kon je niet veel verdienen?

G: Nee, dat was te kort. Er zat een wijkcentrum bij [Gebouw Irene, Driftstraat 49a], maar die mensen dachten dat alles voor niets kon in de kerk. Heel veel voor niks. Maar dat is natuurlijk niet zo.

I-1: En u vertelde ook dat hij in de oorlog heel veel gedaan heeft voor de joden?

G: Ja, voor de joden, maar ook voor het verzet. Voor de mensen van het verzet, want het was natuurlijk een mengeling van mensen in de Kooi, die ook in het verzet zaten. En als er dan een keer een razzia was, dan werd er altijd geseind van: ze komen eraan! Die Duitsers zijn weer bezig. Nou, dan kwamen ze van alle kanten van alles opzetten: "Koster, kun je ons herbergen?" Dan hup naar de toren. En dan moesten ze naar boven. Daar hadden ze twee van die ladders staan. En dan gingen ze die toren in, op zo'n plateau en luik dicht. En dan stonden daar zo'n twintig mensen die de benen namen voor de Duitsers.

I-1: Want daar waren ze niet zichtbaar?

G: Nee, want daar zat zo'n luik in. En dan werden die ladders weggehaald. En die heb ik als jongen nog wel eens helpen mee dragen naar achter in de tuin van ons, in zo'n hoek. Daar werden ze weggewerkt. En als ze dan kwamen, dan keken ze rond, maar ze dachten nooit dat daar mensen boven zouden zitten.

I-1: En dat hebt u zelf als jongen nog meegemaakt?

G: Ja, dat heb ik zelf nog heel bewust meegemaakt.

I-1: U was drie toen de oorlog begon en acht toen de oorlog eindigde. En zijn er nog meer dingen waarvan u zegt: die weet ik nog zo van de oorlog?

G: Ja, dat er mensen in de straat neergeschoten werden. Dat heb ik zo uit de huiskamer thuis gezien. Dat was tegen de avond en dan mocht je geen licht voeren. Alles was verduisterd. Aan de overkant die familie die steken het licht aan en toen schoot de politie dwars door... of het de politie was

konden wij ook niet goed zien. Want je had die Groene Polizei of het kon ook het leger geweest zijn. Het was natuurlijk donker en dan schoten ze dwars door de ramen heen.

I-1: Alleen om die reden?

G: Omdat het licht brandde. En op een gegeven moment gilde [buurman van Driftstraat 68 Jacobus] Lezwijn, die werd toen geraakt en die schreeuwde vreselijk. En als kleine jongen dacht je dan: wat is dit allemaal? Daar hou je altijd een tic van over.

I-1: Je draagt het met je mee, je leven lang, denk ik hé?

G: Ja, en als je dat ziet met dat Oekraïne wat zich daar allemaal afspeelt. Dan komen toch weer veel dingen boven.

I-1: Ja, dat zal wel. Hebt u ook honger geleden in de oorlog?

G: Ja. Ik heb bloembollen gegeten. Ik weet nog precies die smaak. Die weeë zoete smaak. En op een gegeven moment suikerbieten. Dan had mijn vader een aantal suikerbieten ergens opgediept bij de boeren en die werden dan gekookt. Aan de ene kant had je dan suiker eruit of stroop en wat er dan als pulp overbleef. Nou, dat aten we.

I-1: En die smaak herinnert u zich nog goed?

G: Nog net zo. Niet van die pulp, want die schijnt toch een wat neutralere smaak te hebben. Maar die bloembollen, die weeë zoete smaak. Dat zal me nooit meer ontgaan.

I-1: En vlak na de oorlog, als ik het goed uitreken, is uw zusje geboren. Negen jaar na u?

G: Ja. Negen jaar.

I-1: En is daar een bepaalde reden voor? Want het is toch een heel groot gat tussen u en uw zusje?

G: Ja, mijn moeder heeft twee miskramen gekregen in die tussentijd. Ook door spanning en oh ja door zwakte. Het volk verzwakte natuurlijk wel.

I-1: En daar was ze ook open over? Dat u dat weet?

G: Ja, want toen mijn zus geboren werd, was het eigenlijk een tweeling met een jongetje dat dood geboren werd. Dus dat was even een tegenvaller. Maar het was een tweeling. Maar mijn zus, ik heb haar vanmorgen nog gesproken, ze zegt dat die tijd zo snel gegaan is. Ze zag een foto van mij hier liggen.

I-1: Want u hebt nog steeds een goed contact met haar?

G: Jazeker. Ik kom er iedere week, want mijn zwager is invalide. Daar ga ik iedere week naar toe. En dan neem ik wat mee en dan praten we met elkaar. Maar over de oorlog kun je niet met hem praten, want hij heeft die niet meegemaakt.

I-1: En u bent na de oorlog naar school gegaan of in de oorlog al?

G: Ja, dat was in de oorlog al. Ik zat op de school naast ons. Naast mijn ouders had je het wijkcentrum van de kerk en daar stond ook de Kooiparkschool [uitgaande van de Gereformeerde Schoolvereniging; Driftstraat 48/49 hoek Javastraat].

I-1: En dat was een christelijke school?

G: Dat was een christelijke school en daar was meneer De Bie [C.P. van der Bie] toen het hoofd van de school.

I-1: En hoe oud was u toen u daar kwam?

G: Toen was ik zes jaar.

I-1: U bent niet op een kleuterschool geweest?

G: Nou, heel even maar, achter in de Driftstraat, in de Timorstraat of zo. Door die oorlog, die vliegtuigen en de toestanden die zich hier afspeelden zei mijn moeder altijd: "Blijf maar thuis. Als je leerplichtig bent, ga je maar". Dus ik hoefde niet naar de kleuterschool.

I-1: Het was eigenlijk te eng om u te laten gaan?

G: Ik was het enige jongetje natuurlijk. Ook omdat ik al veel dingen meegemaakt had. Dus mijn moeder zei nee. We houden je maar gewoon thuis.

I-1: Die vond het gewoon te griezelig en te eng om u te laten gaan?

G: Ja, want ze waren veel aan het bombarderen. En daar bij [Gebr.] Boot, dat was een scheepswerf, die werd gebombardeerd. En daar werden regelmatig die V1 en V2 bommen op afgeschoten. Die Duitsers en Engelsen gingen daar dikwijls overheen en dan was het raak. En dan moest ik achter de trap.

I-1: Dan moest u achter de trap. Dat was een schuilplaats? Dus u hebt heel bewust veel van de oorlog nog meegemaakt?

G: Ja.

I-1: En hebt u in uw hoofd ook nog hoe het bevrijdingsfeest was?

G: Dat was een heel groot feest in de Kooi. Alle straten waren versierd met bogen. En ze hadden zogenaamde poorten gemaakt met vlaggen en toestanden. En er werden van die optochten gehouden.

I-1: En wat liep er dan mee in die optochten?

G: De halve Kooi, helemaal verkleed en dergelijke. En de kinderen ... Ik zat op zo'n klein fietsje, zo'n driewielertje. En die was versierd.

I-1: Dat hadden uw vader en moeder gedaan?

G: En mijn vader zei: "Ga mee, het is feest".

I-1: Dat herinnert u zich ook nog?

G: Ja, alles met vlaggen. Het was onvoorstelbaar. Ja, dat was een heel groot feest. Een volksfeest.

I-1: Toen was iedereen blij dat het afgelopen was?

G: Ja, en er waren natuurlijk ook nog nare momenten bij. Er waren mensen in de oorlog die NSB'ers waren. Je had van die echte NSB'ers. Die wisten ze dan wel te vinden, van het verzet. Mijn vader zei: "We gaan eens kijken bij die bakkerij van Van der Oord op de Maresingel". Daar had je een bakkerij. Daar zat een aantal van die lui die zijn ingebracht. Die zaten achter slot en grendel. En die gaan er wel uit. En die gaan ze morgen vertellen wat ze gedaan hebben. Dan worden ze geshowd op een platte wagen. Daar heb ik ook slechte herinneringen aan.

I-1: Want die platte wagens, daar werden NSB'ers op gezet?

G: Ja, en dan kun je nagaan, dan hadden ze een stuk hout en daar had je gaten in [schandpaal]. Daar moesten ze de armen doorheen steken. En dan stonden ze zo, en moesten ze suikerbieten eten en bloembollen. En eten en eten... En als jongen zijnde dacht je: moet je dat nou allemaal zo doen? Maar ja, ik kende die mensen ook niet persoonlijk. Het was ook zo, ze kwamen overal vandaan. Die werden daar opgeborgen. Maar dat was wel een vreemd gezicht als je dat zo ziet. Vroeger in de boeken zag je nog wel eens van die mensen door twee van die gaten... Nou, dat was wat hoor.

I-1: En het was eigenlijk een soort straf?

G: Ja, en dan werden ze zo rond gereden door de straten. En iedereen schreeuwen en joelen. Mijn vader zei: "Nou, dan heb je dat ook gezien".

I-1: En uw vader vond het wel goed voor u om dat te zien?

G: Ja. Hij zei: "Dan weet je hoe de mens is".

I-1: Dat was zijn achterliggende gedachte?

G: Mijn vader zei altijd: "De mens is geneigd tot alle kwaad".

I-1: Dat staat in de bijbel hé?

G: Hij zei: "Dan weet je dat ook. Als je denkt dat de mens helemaal goed is, nee!", zegt ie. Hij zei: "Bij mij zijn er ook wel eens gedachten dat ik denk als koster: weg ermee. Dan word ik overmand door kwade gedachten", zei hij dan.

I-1: En daarin heeft hij u ook in opgevoed?

G: Ja, daarin heeft hij mij gehard.

I-1: Door het verschil tussen goed en kwaad? En door het kwaad te benadrukken?

G: En ook de mensen die je gelijk taxeerden dat ze heel vreemde gedachten hadden. En dan zei hij: "Heb je ze weleens horen praten, die vrouw en die man? Kijk daar maar voor uit, dat zijn geen goede Nederlanders. Ze loeren op je. Die hebben alleen maar zichzelf op het oog en niet de naasten".

I-1: Dat had niet meer met de oorlog te maken. Dat gold in zijn geheel?

G: Toentertijd, toen het een beetje ruimer werd, want dat geldt voor die kerkgangers net zo goed. Dan zeiden ze tegen mijn vader: “Je hebt de banken niet goed afgestoft”. Van die dingen. Dat waren kerkgangers. Mijn vader zei dan: “Oh nee?” “Nee, want er ligt stof op die lessenaar”. En dan zei hij: “Dat kan, want het raam heeft open gestaan om de kerk door te luchten. Het heeft gewaaid, en dan zal er best wel een beetje stof naar binnen zijn gewaaid”. Want daarnaast werden huizen gebouwd. En dan zei hij: “Dat moet je niet zondags na de dienst zeggen, maar in mijn gezicht ’s avonds. Als je denkt: ik heb het idee dat het niet goed is, dan ga je naar de koster toe en dan zeg je dat tegen hem. Maar niet door de kerkenraad een brief te schrijven”.

I-1: Zo waren de mensen dat ze daar de kerkenraad over aanschreven?

G: Ja, dat de kerk niet schoon was, dat ze met de handen erover heen streken en dan zagen ze lagen stof. Dan zei de ouwe heer: “Jullie horen het Woord niet. Je weet niet wat het Woord is”. Je kreeg ze gelijk om je oren wat de ziel betreft.

I-1: Want het Woord met een hoofdletter was heel belangrijk? Dat was eigenlijk waarnaar geleefd werd? Uw moeder was ook zo?

G: Mijn moeder was meer de stille in den lande.

I-1: Uw vader had meer te zeggen?

G: Mijn vader was goedgebekt.

I-1: Uw opa en oma. U zei, we kwamen uit een hele hechte familie. Die woonden ook allemaal in de buurt?

G: Nee, die woonden allemaal in Tuinstadwijk. Daar woonden de familie Favier. Al die broers en zusters. Mijn vader had zeventien broers en zusters. Het was een grote familie.

I-1: En die woonden allemaal in Tuinstadwijk. En de familie van uw moeder?

G: Die woonde in de buurt van de Munnikenstraat.

I-1: Oh ja? In de Zeeheldenbuurt? En dat kwam op zondag allemaal naar de Driftkapel [Kooikapel] om daar te kerken?

G: Heel veel ja. Tenzij het een dominee was die niet zo bij hun denken paste. Dan zeiden ze: “Nee hoor, dan slaan we een zondag over”. Maar dan gingen ze wel naar een andere kerk.

I-1: En de kerk waar u toe behoorde met uw ouders, dat was de Midden Modaliteit van de Hervormde Kerk?

G: Ja, de Nederlandse Hervormde Kerk. Het was de confessionele kant van de kerk.

I-1: En toen bent u na de lagere school... Had u het naar uw zin op de lagere school?

G: Ja, ik heb die school afgemaakt. Ik kon een half jaar eerder naar school in april, maar dan moest je ook weer een half jaar langer blijven, omdat het volgende schooljaar in september begon.

I-1: Dat sloot niet aan natuurlijk?

G: En toen ging ik naar de mulo toe. En dat was op het Noordeinde.

I-1: Een christelijke mulo? En hoe vond u het in die mulo-tijd?

G: Ja, heel leuk. Daar heb ik het ontzettend naar mijn zin gehad.

I-1: Waarom?

G: Ja, je had vrienden daar. Je ging met elkaar uit. Het was natuurlijk ook net na de oorlog. Alle spanning was weg. Plezierige leerkrachten. Ik heb heel veel genoeg beleefd aan die school.

I-1: Het was een prettige school?

G: Ja, maar de lagere school niet zo. Dat was een gereformeerde school.

I-1: U kijkt er een beetje moeilijk bij?

G: Ik heb niks tegen gereformeerden. Waarom? Maar die hadden weleens een bepaalde koers. Die hervormden, dat waren wel lichtzinnige mensen. Die hadden al het nieuwe liedboek. En dat gezang, ach, ach. Maar die hoofdonderwijzer, dat weet ik nog wel, die zei op een gegeven moment: "Dat zijn hoerenliederen". Dat heb ik thuis overgebracht.

I-1: Zo sterk werd dat benadrukt?

G: Ja, dat hoorde ik hem zeggen. Ach, die lui zingen allemaal hoerenliederen. Dat raakte me toen zo. Toen heb ik dat tegen mijn vader gezegd en hij zei: "Is hij helemaal gek?" Hij schoot achter die tafel vandaan. Hij zei: "Jij gaat mee. Naar die school, naar die onderwijzer". Dus wij naar die hoofdonderwijzer. Nou, toen hadden ze wel een beetje woorden. Dat ging van jetje.

I-1: Want dat vond uw vader vreselijk, zoiets?

G: En toen kreeg ik, dat vergeet ik ook nooit, een vier voor Bijbelse geschiedenis.

I-1: Dus het was een straf eigenlijk, dat u dat overgebracht had?

G: Ik kreeg een vier, want hij vroeg me, en ik was nogal zenuwachtig, op wat voor berg Paulus stond toen hij in Athene sprak. Dat was de Areopagus. Maar ik kon toen niet op die naam komen. En toen zei mijn vader: "Nou, overhoor hem maar helemaal waar ik bij ben en ook de leraar, en dan moet je vragen naar de Schrift". En dan overhoort hij hem. Dat was niet niks, nee.

I-1: Uw vader was iemand die er stevig tegenaan ging?

G: Ja.

I-1: En ook, het was niet zo dat als er iets gezegd werd op school dat ze thuis zeiden: "Dan zal je het er wel naar gemaakt hebben?" Dan nam uw vader actie?

G: Op deze dingen zeer zeker. Je kwam thuis en je had taal gehad of die leraar was vervelend of zo, nou, dan ben je hun jongen. En bij mij ben je mijn jongen.

I-1: Hij stond altijd achter u?

G: En toch, op een gegeven moment zegt hij: “Je moet niet zeuren”. Daar ben je hun jongen.

I-1: En toen kwam u van de mulo af en toen bent u?

G: Toen heb ik een jaar op het kerkelijk bureau gewerkt.

I-1: Van de Hervormde Kerk?

G: Ja. Bij de Pieterskerk had je een kerkelijk bureau. En daar werden ook allerlei administratieve dingen gedaan. Toen zei mijn vader: “Nou, dat is leuk, dan kom je in de administratie terecht”. En dan had je [begraafplaats] Rhijnhof. Die was ook van die kerk. Nog steeds. Maar de uitwerking hadden ze verpacht. En dan zat ik daarzo. En ik had een postzegelkas. Dat is toch van de zotte. Moest ik postzegeltjes op die brieven doen. Toen zei mijn vader: “Dat is niet erg verrijkend”.

I-1: En u trekt een gezicht alsof u dat zelf ook eigenlijk vond?

G: En dan ben je niet meer enthousiast. En dan gebeuren er allemaal dingen. Ik heb ook vreselijk veel schik gehad met die meisjes als een jongen van zestien jaar. Dan was het nog weleens lachen. Met oudejaar gooide ik een brandbom, zo’n bommetje, gooide ik in het stookhok. Toen dachten ze dat een ketel gesprongen was. Van die dingen deed ik dan. En toen ben ik overgeplaatst. Mijn vader zei: “Joh, je kan wel naar Warring gaan, van de eieren”.

I-1: En even voordat we aan de eieren beginnen, dat wil ik ook nog even weten: wat deed u in uw vrije tijd?

G: Ja, ik kan spelen op de piano. En ik zat op zo’n operettegroep met meisjes en jongens daar. En dat was natuurlijk nogal wat. Voetballen heb ik mijn hele leven gedaan, maar daar ben ik mee gestopt. Dat vond ik geen prettige sport.

I-1: Want u voetbalde in die tijd wel?

G: Op de landen daarachter bij de Driftstraat. Dat lag braak. En daar gingen we nog weleens... En mijn vader kocht zo’n bledder, zoals ze dat noemen, zo’n leren bal. Die kreeg ik van mijn ouders. Dat was wel wat in die tijd. En jongens met muziek. Dan gingen we wel eens ergens spelen. Dat deden we ook.

I-1: En operette, dat mocht wel van de kerk?

G: Jawel, dat was geen probleem.

I-1: En die piano? In de kerkelijke kringen was een orgel of een harmonium meer voor de hand liggend. Piano’s waren er eigenlijk nauwelijks?

G: Toen die operettegroep daar was, toen huurden ze een piano. En toen zeiden ze: “We moeten zien dat we er zelf een krijgen”. En toen zijn ze ook een actie gaan voeren voor die piano. En die is er ook gekomen.

I-1: En u had het uzelf aangeleerd. Nooit les gehad?

G: Nee, nooit.

I-1: En hoe deed u dat dan?

G: Dat weet ik niet.

I-1: Of u had zo'n sterk gehoor, dat u op gehoor speelde?

G: Als ik het een paar keer had gehoord, kon ik die akkoorden onthouden.

I-1: Dus u hoefde geen noten te lezen. U deed het op gehoor na een paar keer.

G: Je moet natuurlijk noten kunnen lezen, als je ergens speelde. Maar ik studeerde dat zo ver in en mijn vrouw kon wel noten lezen en dan speelde ze dat voor.

I-1: Dan kon u dat naspelen?

G: Als ik het een paar keer had gehoord, dan onthield ik het wel.

I-1: Zo'n scherp muzikaal gehoor had u?

I-2: En uw vrouw heeft u ook daar ontmoet?

G: Ja, die heb ik daar ontmoet. Mijn vrouw was balletdanseres. Zij gaf daar les in die tent. En ik spelen natuurlijk. Dan ontmoet je elkaar.

I-1: En zo is het gekomen? En u was 25 jaar geloof ik toen u trouwde? En hoe oud was u toen u uw vrouw ontmoette?

G: Achttien jaar.

I-1: En u trad ook op met dat operettegezelschap?

G: Jazeker.

I-1: En waar dan bijvoorbeeld?

G: In de Stadsgehoorzaal. We hebben opgetreden in de Schouwburg. In het gebouw Prediker in de Janvossensteeg vroegen ze of we het gratis wilden uitvoeren. Dat kregen die mensen aangeboden. Er was enorme interesse in.

I-1: In die tijd was er zoveel interesse?

G: Ja. Jongelui allemaal.

I-1: Die kwamen? Jongelui?

G: Ja, vooral jongelui. Je had kinderen, groepen die iets uitbeeldden. En solozangers en zangeressen.

I-1: En verkleed?

G: Ja.

I-1: En wie maakte die kostuums dan?

G: Nou, die huurden ze bij Hoppezak.

I-1: En uw vrouw gaf daar les?

G: Die gaf les in pasjes maken en toestanden.

I-1: En op een gegeven moment had u verkering, om dat woord maar te gebruiken. En toen kwam u met uw verkering, met uw meisje thuis. Hoe reageerden uw ouders op haar?

G: Mijn ouders moesten eerst even kijken wie dat was natuurlijk. Mijn vrouw woonde ook in de Kooi. Daar kenden mensen elkaar. En ze zijn ook kerkelijk gezind waar ze uit komt.

I-1: Dus dat was het belangrijkste?

G: Ja. Maar dat ballet, mijn moeder vond dat niet zo geweldig.

I-1: Dat zat ik mij net dus af te vragen!

G: Naderhand is ze nog naar Amsterdam gegaan. Naar het Staatsballet. Daar heeft ze ook nog even op gezeten.

I-1: Op wat voor ballet zegt u?

G: Op het Staatsballet. Ja, het Nationaal Ballet noemen ze dat, geloof ik. Maar dat was natuurlijk nogal aan de zware kant, zeker met werk. Dus daarvan zei ze: "Nee, daar stop ik mee". Maar ze is nog tot haar 35^e, 40^e jaar ballet blijven dansen.

I-1: En met uw moeder is dat toch ... en tussen uw vrouw...

G: Ja, mijn moeder vond het helemaal niets. En die meisjes... Moet je eens effen kijken, blablabla, weet je wel.

I-1: Ze kon toch wel opschieten met uw moeder?

G: Ja, ja, dat wel. Ze moest even wennen.

I-1: En hoe werd u ontvangen in haar gezin?

G: Ja, hoe zal ik het zeggen. Ik ontmoette haar vader en moeder en toen dacht ik: wie is die man, die ken ik. En die werkte bij Warring.

I-1: En toen werkte u ook al bij Warring?

G: Nou, naderhand kwam ik toen bij Warring. Het scheelde een jaar of zo. Ik had wel eens gezien dat hij in de eieren zat. En toen kwam ik daar naderhand en toen zei hij: "Je bent met mijn dochter uit geweest zaterdag". Ik zei: "Hoe weet u dat?" Hij zegt: "Het is mijn dochter". Nou, dat was wat natuurlijk. Hij was daar de chef van de verpakkingen en dergelijke en ik zat op kantoor.

I-1: En waar ging u dan uit als u uitging?

G: Nou, als we uitgingen, gingen we meestal naar de bioscoop. En dan gingen we bij Ruteck's [lunchroom aan de Stationsweg] gezellig wat eten en drinken.

I-1: Dat was uitgaan in die tijd?

G: En we hadden familie en goede kennissen wonen op de Veluwe. En dan gingen we weleens een keer... Ja, dan huurde ik een autootje. En dan gingen we naar de Veluwe rijden en familie bezoeken.

I-1: Want u had al een rijbewijs?

G: Die kreeg ik gratis mee uit dienst. Want ik ging ook in militaire dienst.

I-1: Want u bent ook nog in militaire dienst geweest?

G: Toen had ik binnen een maand mijn rijbewijs.

I-1: Dat is gauw?

G: Ik kreeg een maand lang iedere dag les.

I-1: Want u moest een functie als chauffeur vervullen?

G: Ze wilden dat ik daar mensen die gewond waren, vervoerde. Een soort ambulance.

I-1: Dus daar had u een rijbewijs voor nodig?

G: Dat had ik daarvoor nodig. En toen heb ik iedere dag les gehad. Van 's morgens tot 's avonds een maand lang. Nou, dan krijg je een examen. Naderhand heb ik in die grote trucks gereden. Dat heb ik ook nog een poosje gedaan. En toen ging ik de dienst uit en kreeg ik mijn rijbewijs.

I-1: En toen kreeg u uw rijbewijs.

G: Dat kon ik aanvragen.

I-1: En toen kwam u bij Warring in dienst?

G: Dat was iets eerder. Voordat ik in dienst ging, ben ik bij Warring begonnen. Toen kwam ik daar na mijn dienstitijd weer terug.

I-1: Toen kon u terugkomen. En hoe bent u begonnen bij Warring?

G: Op kantoor, de administratie.

I-1: En hoe is dat toen verder gegaan? Uiteindelijk hebt u het bedrijf overgenomen? En is het een boeiend bedrijf geworden met zeven mensen in dienst toch?

I-2: Het was toch een eierhandel?

G: Ja, een groothandel in eieren. Nou, die mensen waren op leeftijd. En ik kwam daar. Ik was nog een jonge jongen met ideeën en toestanden. Toen zegt die meneer Warring: "Je moest maar eens mee gaan naar de markt. En dan zie je hoe met die boeren om te gaan. Je moet ook inkopen leren. Dat was zeer belangrijk", zegt hij, "in de handel". Ik zei: "Ja, dat begrijp ik". En als Warring daar kwam, dan zei hij: "Ga mee, dan gaan we een keer naar Barneveld even kletsen met die boeren. Dan leer je ook een beetje daar die boerenstand kennen". Ik zei altijd: "Ja, dat is goed."

I-1: Want die boeren daar in Barneveld, die leverden de eieren?

G: Hij zei: "Je moet als jongen toch weten hoe ze zijn, hoe ze leven en hoe ze denken. Want je moet ook oppassen wat je zegt. Want die boeren zijn zeer rechts van origine. Je kan geen gekke uitgliers maken hoor, want dan kom je in het beklaagdenbankje. En dan leveren ze jou geen eieren meer". Zo was dat. Dus je moest op je woorden passen. En dat was niet zo moeilijk, want ik was kerkelijk grootgebracht. Dat kon ik wel 'handelen'. Ja, ik had wel bepaalde dingen als ze wat vroegen. Ik had weleens een mening. En dan zeiden ze: "Dat staat niet in de bijbel, dus geef het eens aan". En dan hadden we weleens een discussie met die boeren. Maar altijd op een nette manier en verstaanbare manier. Dus ik kon weinig kwaad doen bij die boeren.

I-1: U viel goed?

G: Ja.

I-1: Waarom?

G: Ten eerste: je moet eerlijk blijven. En je moet als er iets is, de mensen het vel niet over de neus halen. Het gaat om prijzen, het gaat om geld. En dan niet flauw doen, want ja, de markt is zo slecht. We betalen een dubbeltje minder. Nee, je moet gewoon wat je afgesproken hebt doen. Zo hebben we wel een goede reputatie opgebouwd.

I-1: Dat heeft u geen windeieren gelegd?

G: Nee.

I-1: En hoe werkte dat dan? Want ik probeer me dat voor te stellen. Dat is voor mij helemaal onbekend. U kwam daar dan in Barneveld en ging u dan individuele boeren af of hadden die een soort veiling?

G: Boeren die kwamen daar met allemaal platte wagens of boerenkarren. En dan kwamen ze naar het veilinggebouw en daar zetten ze die eieren neer. En dan liep je langs die eieren, en dan denk je: oh, dat zijn mooie, dit en dat, en die ene had zoveel kisten en die andere zoveel. Nou, dan bood je een prijs en dan gaf je hem een briefje waar de prijs op stond. En hij vroeg dan: "Waarom?" "Nou, dan kunnen we nooit geen moeilijkheden krijgen". En als ze dat briefje hadden gehad, gingen ze koffiedrinken of een borreltje drinken boven. Dat ging op onze rekening. Dat deed niemand van die handelaren. Maar ze mochten een glaasje of borreltje op onze rekening drinken. Nou, dat vonden ze wel wat. En dan meteen betalen.

I-1: En had u een vrachtwagen of een bestelwagentje?

G: Een vrachtwagen. In die tijd gingen er 280 dozen eieren op.

I-1: Op die vrachtwagen?

G: Ja, op die vrachtwagen. Toen hadden we al grote wagens.

I-1: En hoe ging dat hier als u weer terugkwam?

G: Dan kwam dat aan en werden ze gelost op de Haarlemmerweg langs het water daarzo. En daar was een pakhuis.

I-1: Daar was een pakhuis en vandaar uit ging het naar de kleinhandel?

G: Daar werd het eerst gesorteerd.

I-1: Op wat?

G: Op grootte. We hadden een sorteermachine en die sorteerde 9.000 eieren per uur. Dat ging allemaal met de hand. Al die eieren werden met de hand op zo'n baan gezet. En die baan die liep door over een licht heen; dan kon je kijken of er kneuzen in zaten. En op een gegeven moment liepen ze door die machine heen en dan kwamen ze op het einde en dan werden ze afgetikt op gewicht. Dat ging automatisch.

I-1: Zo werkte dat?

G: Maar ze moesten ook nog met de hand in die doosjes gezet worden.

I-1: En zat er niet veel breuk tussen als mensen dat met de hand moesten doen?

G: Dat meisje dat in die schouwkast stond, waar die eieren overheen liepen, die moest die kneuzen eruit halen. Dus in principe zaten ze er niet in.

I-1: Dus zaten ze er niet in. Zo voorzichtig werd ermee om gegaan. Een vak apart?

G: Ja, je moet eraan wennen, maar als je goed met een ei omgaat kan hij wel wat hebben hoor.

I-1: Toen bent u daar opgeklommen. Toen heeft u het bedrijf ook overgenomen?

G: Nou, dat heeft wel even geduurd. Want dat is niet niks. Want als jongen zijnde... Mijn vader en moeder die in de kerk werkten die hadden geen geld. Je kan in de kerk veel werk doen, maar weinig verdienen. Je kunt niet zeggen dat het arme mensen waren, maar ze hadden het toch niet best. Dat heb ik ook meegemaakt.

I-1: Maar wat heeft het een met het ander te maken? Dat begrijp ik niet goed?

G: Nou, dat ik daardoor in die zaak financieel geen vuist kon maken.

I-1: Oh, op die manier?

G: Dat kon ik niet maken. En toen zei meneer Warring, met tachtig jaar: "Mijn krachten gaan wat verliezen". Ik zou toen die zaak overnemen. Dat heeft nogal wat voeten in de aarde gehad.

I-1: Want hoe kwam u toen aan het geld om die zaak over te nemen?

G: Nou, dat pand dat huurde ik van die Warring. Dat was niet zo'n probleem. En het was een lopende zaak en ik had al lang in die boeken gekeken. Dus dat liep goed. Ze hadden nogal een groot aantal debiteuren en die moest je overnemen. Dat is geld dat je aan die mensen geeft. Nou, dat was wat. Dat was niet gering, die bedragen. En dan die vrachtwagens.

I-1: Want hoeveel vrachtwagens waren er?

G: Nou, drie.

I-1: En de mensen die u moest overnemen? Zeven mensen toen al?

G: Nou, dat waren er meer. Dat waren negen mensen. Je had meer mensen nodig, want het was niet geautomatiseerd. Dus voor het inpakken had je veel mensen nodig. Voor de machine had je zes mensen nodig.

I-1: En dan had je nog mensen nodig om te rijden op die vrachtwagens? En de mensen voor het sorteren?

G: Ja.

I-1: En nog iemand voor de administratie?

G: De boekhouder op kantoor.

I-1: En u stond aan het hoofd om te kijken of het allemaal liep?

G: Ja.

I-1: Hebt u het met plezier gedaan?

G: Altijd.

I-1: Wat vond u het leukste eraan?

G: Ik vond het leukste eraan met mensen omgaan. Langs de weg ook. De een heeft dit en de ander heeft dat. Dat is iets dat fascineerde me bijzonder. Die gedachten en dat ze dan met je praten en niet over eieren. Gek hè?

I-1: Heel andere gesprekken werden dat?

G: Heel andere gesprekken, over de samenleving en economie en zo. Dan kreeg je hele gesprekken.

I-1: En dat vond u het leukst ervan eigenlijk?

G: Ja. Ik heb een grote klant in Alphen, de Jumbo, en daar ben ik vorige week even langs gegaan. De vrouw van degene die de zaak leidt. En toen zegt ze: "Ik heb op je gewacht". Dus ik zeg: "Wat is dat nou?" "Ik dacht: die zal best wel eens een keer komen, die Warring. Die vergeet me niet". Dus ik zeg: "Nou, hier ben ik". Want haar man was overleden en daarom had ze een paar dingen met me te bespreken. Over het lijden van die man. Dan sta ik ervan te kijken wat ze mij vertelt. "Nou, zo en zo denk ik erover, en wat denk jij?" Dat wordt een goed gesprek en dan ga je weg en dan valt ze me om de hals en krijg ik twee zoenen toe. En dan denk ik bij mezelf: ja, het is een klant hé? Zoveel jaren lang al.

I-1: Dus u bouwde echt een band met ze op?

G: En dat had ik wel meer.

I-1: Ja? Want u leverde aan grote klanten? U leverde aan de VU [Vrije Universiteit] hebt u verteld?

G: Het ziekenhuis en grote instellingen.

I-1: En u zegt: ik had ook goede contacten met de moslimwereld?

G: Ja.

I-1: En waar leverde u dan aan? Aan moslimzaken?

G: Aan moskeeën.

I-1: Wat doen die met eieren?

G: In die moskeeën zitten winkels.

I-1: Hier in Leiden ook bijvoorbeeld? Een winkeltje in de moskee?

G: Ja, een winkeltje in de moskee. Daar verkopen ze groente en fruit en toestanden. Dagelijkse behoeften, en ook eieren.

I-1: En zo kreeg u dat contact met die mensen?

G: Ja, dan kwam je daar en dan kwam je met zo'n imam in contact. Dan moest je gewogen worden. En dan zei hij: "Draag je de moslimgemeenschap een goed hart toe?" Ik zeg: "De mens wel, ja". Dan moest je heel voorzichtig weer je woorden wegen.

I-1: Weer heel voorzichtig?

G: Ik zeg: "De mens wel, want die is aan God gelijk". Nou ja, dan krijg je zo'n gesprek. Dan zeiden ze: "Nou, vooruit dan maar". Maar ik heb ook wel eens gehad dat zo'n imam, waar was dat ook alweer, oh ja, in Alphen. En ik zei: "Ja, u pakt geen factuur aan van mij. Dus alles is zwart. Maar denk erom, wij registreren alles". Toen zei hij: "Oh, oh. Dat u dat weet". Want er staat op: gebedsruimte, maar het is gewoon zwarte handel. Hij zegt: "U heeft gelijk", maar toen hoefde ik de volgende week niet meer te komen. Hij zegt: "Ik stop ermee. Je hebt volkomen gelijk". Nou ja, dat is jammer. Dan ben je een klant kwijt. Dus dat moet ik ook niet meer doen. Maar ik laat altijd een doos of drie, vier lege kisten staan bij zo'n bedrijf. Naderhand na een paar weken ga ik weer die kisten ophalen. Dus ik kwam daar. Stonden er weer eieren. Het ging gewoon door.

I-1: Met iemand anders?

G: Nou, met diezelfde lui, maar die hebben gewoon van een andere leverancier uit Den Haag of zo. Dus ik zeg: "Waar is die imam?" Zeggen ze: "Ja, die zit achter in het lokaal daar thee te drinken". Dus ik zeg: "Ik ga er wel even heen". Hij zag mij en verstarde. Ik zeg: "Jij kijkt mij niet goed aan. Je hebt zo'n pet van Mekka op je hoofd, maar die kun je wel af doen. Want je hebt me zeer onbehoorlijk behandeld. Wat zei jij toen over: hoe denk je over de moslims? Slecht over jou". Nou, dat was toen raak hoor. Dan ben ik net zoals mijn vader.

I-1: Ik denk dat u lijkt op uw vader op zo'n moment?

G: En toen schrok hij. Heel verschrikkelijk. Ik zei: "Nou, de hartelijke groeten, maar nu wil ik hier niet meer komen". Na verloop van drie weken belde hij op. Of we eieren wilden leveren. Nou, toen ben ik daar geweest en nu leveren we nog steeds.

I-1: En toen kwam het ook weer op orde, zal ik maar zeggen?

G: Ik zeg: “Je kan altijd een uitglijer maken”. Maar hij zei: “Ja, ik heb het tot me genomen”.

I-1: Hij had er echt iets van opgestoken?

G: Hij zei: “Wat je zei was niet vleiend, maar dat hoeft ook niet. Ik heb het wel begrepen”.

I-1: Want hij wist best waar u het over had, natuurlijk?

G: Ja, uiteraard. Dat maak ik dan ook mee. Maar het heeft me nooit gestoken. Ik calculeer veel in van die dingen.

I-1: De vorige keer heeft u ook een mooi verhaal verteld over het inkalken van eieren. Wilt u dat nog een keer vertellen, want ik vind het heel leuk als dat in het verslag komt. Wilt u dat nog een keer vertellen?

G: Nou, in de zaak hadden wij putten, die waren gemetseld, en daar gingen honderdduizend eieren in. Die werden dan ingekalkt. Dus hoe was dat dan. Er gingen twee of drie balen kalk in die put en dan werd die half gevuld met water. En dan ging je daar eieren in gooien en dan kwam het water vanzelf naar boven. En dan was het uitgemeten, dat als je op een gegeven moment die honderdduizend eieren erin had zitten dan was het water aan de rand van die put. Nou, dat was prima. Dan zat je ernaast met z’n drieën of vieren met een zak over je benen dan ging je eieren kalken. Maar ze moesten getikt worden allemaal tegen elkaar, want dan hoor je of er haarscheuren in zitten. Dan klinkt hij dof.

I-1: Een haarscheur is een barst?

G: Ja. Dan klinkt hij dof. Als hij helder was dan kon je hem zo in het water gooien, want dan gebeurt er niets meer mee. En dan zat je daar aan die put met z’n allen van tikketikketik. Want als een ei een haarscheur heeft en in die kwam in de kalk dan was het fout. Dan ging hij verbranden als het ware of koken. Dat ongebluste kalk deed er geen goed aan. Maar hij was wel goed voor die schaal om hem af te sluiten. En dan hadden we vijf van die putten met vijfhonderdduizend eieren erin. Dat bleef onder de grond zitten met deksels erop en klaar. En als het dan de dure tijd was. Want ‘s zomers leggen ze eieren en ‘s winters bijna niks.

I-1: Ja, want daar was het voor hé, om ze te bewaren?

I-2: Het was voor prijsregulering toch? Bij te veel aanbod werden de eieren goedkoper?

G: Ja, en dat was meestal in de zomer, werden ze goedkoper, want dan leggen ze de eieren. En ‘s winters was het minimaal. En dan waren er veel minder eieren en dan moet je dat zien over Europa. En dan werden die prijzen enorm duur. En dan kon je die eieren niet verkopen aan hotels. Die kun je dan niet meer gebruiken, maar wel aan banketbakkers. Daar hadden we er heel wat van. Dan gingen ze een mandje in, daar werden ze ingeschept met zo’n schepnetje. En dan komen ze naar boven en halen we ze eruit. En dan werden ze op de plaats gezet bij ons achter en lekten ze uit. En dan gingen ze naderhand inpakken met handschoenen aan.

I-1: En van wie hebt u dat dan geleerd?

G: Van de heer Warring.

I-1: Dat ging van vader op zoon en van bedrijf op bedrijf over? Ik had daar nog nooit van gehoord.

G: Dat hebben we jaren zo gedaan.

I-1: In die gemetselde putten?

G: En als je een heel goed jaar had, het was ook weleens zo dat de eieren heel duur werden. Dat viel dan tegen, maar ja, dat is dan de handel.

I-1: En dat systeem bleef hetzelfde wat er ook geautomatiseerd werd?

G: Ja, het bleef lang hetzelfde. Maar nu heb je dan die broedmachines. Dan heb je daar zo'n grote productie van, ook in de winter. Dat is niet meer aan de orde. Toen die broedmachines er kwamen, was het gebeurd. Toen was de prijs zo niet meer te beïnvloeden. Want dan kreeg je 's zomers en 's winters dat die boeren het zo uit metselde, dat ze niet allemaal tegelijk kwamen.

I-1: Dat was het eind ervan?

G: Toen zijn we er ook mee gestopt.

I-1: En dan wil ik nog een ding van u weten over uw bedrijf, want daarna ga ik over op andere dingen. U begon eigenlijk voor de opname te vertellen over wat dan de Partij voor de Dieren u eigenlijk aanspreekt op dat er andere dingen zouden moeten gebeuren naar aanleiding van de vogelgriep? Wat zijn uw gedachten daarover? Want u heeft er ook mee van doen gehad natuurlijk?

G: Nou ja, natuurlijk, de overheid liet ook zijn oren ernaar hangen. Ja, en dat was nogal eens wat. Maar we hebben ze gesproken en dan zei ik: "Je moet eens luisteren. Wat bezielt jullie allemaal?" En op de markt kwamen ze natuurlijk ook van de Partij van de Dieren. Want de boeren en zo van die beesten... Dat was natuurlijk nogal een dingetje. Maar ik zeg het: ik neem het die mensen niet kwalijk dat ze voor die dieren opkomen. Waarom niet? Maar dat onzinnige dat die snaveltjes werden gekapt. Als ze twee dagen oud zijn, nou, dan even een brandapparaatje... Dan gaat van dat snaveltje het puntje eraf. Dan pikken ze elkaar de konten niet kaal. Nou, de Partij van de Dieren vond dat verschrikkelijk. Maar ik zeg tegen dat wijfie toen: "Moet je nou luisteren, u knipt toch ook wel eens uw nagels. En ik ook. Nou, dan moet je dat toch ook iedere maand doen?" Bij die beesten gebeurt dat maar één keer in hun hele leven. Ik zeg: "Ik heb me ook wel eens verkeerd geknipt. Omdat ik een beetje haastig was. Nou, dat doet pijn hoor. Maar dat hebben die beesten niet. Je moet niet altijd van die ethische gedachten hebben over allerlei dingen. Je moet ook eens weten wat er aan de hand is". Nou ja, dan zakken ze weer af en is het weer over. Maar voor de rest: we hebben ons aan de regels gehouden. En dan zeg ik: "We houden ons aan de regels en dan moet je bij de overheid zijn". En dan kwamen ze ons controleren en dan was het prima. We hebben nooit een bekeuring gehad.

I-1: Maar heeft u wel last gehad bij de vorige vogelgriep-uitbraak? Ik weet niet meer wanneer dat was. Dat was weer een poos geleden? Dat moet invloed gehad hebben op uw bedrijf?

G: Ja, dat was in 1980. Toen zou ik net dat bedrijf over gaan nemen.

I-1: Oh ja, net in die tijd?

G: Toen kwam die grote uitbraak. Dat heeft net goed een jaar geduurd. De mensen waren toen wel wakker geschud. En ook de handelaren. Iedereen was heel voorzichtig geworden. Maar ja, in dat jaar waren er wel heel wat dingen gebeurd ja. Die boeren ook. Dat was wat. Het ging om die mensen d'r bestaan. Maar dat is naderhand... Toen heb ik die zaak overgenomen. Wanneer heb ik die nou overgenomen? In '81.

I-1: Toen was net die grote uitbraak?

G: Toen was het net gebeurd. Hij was net achter de rug.

I-1: Het was een moeilijk moment om het bedrijf over te nemen?

G: Nou ja, het was zo. Mijn zoon kwam ook bij mij in de zaak. Hij zegt: "Soep vooraf en pudding toe hoor. Pa, we gaan er gewoon tegenaan". Ik zeg: "Jongen, begrijpelijk". Nou ja, kortom, de pluimveehouders die leverden weer de eieren, de prijzen waren redelijk. En we gingen er weer tegenaan. Vroeger hadden de mensen het idee dat als je een ei at, dat er bacteriën in zouden zitten. Maar dat was toen ook van de baan. Dat werd onderzocht.

I-1: Dat idee werd van de tafel geschoven?

G: Dat werd weggewerkt. En toen heb ik die zaak overgenomen. In de periode erna.

I-1: En dat was uw zakelijk leven, zal ik maar zeggen. En daarna...

I-2: Tot wanneer? U bent officieel ook uitgetreden?

G: Nou, definitief was ik 75.

I-2: Welk jaartal hebben we het dan over?

G: Nou, dat was tien jaar geleden [2012]. Toen ben ik er definitief helemaal uitgestapt. Maar toen ik 65 werd heb ik alle aandelen grotendeels overgedaan aan mijn zoons.

I-1: Aan uw zoons?

G: Ze kwamen er allebei in. Een zoon kwam uit dienst. Die was officier bij de luchtmacht. Nou, die jongens gingen allebei de zaak in. Toen zei ik: "Als ik 65 ben, doen ik de aandelen aan jullie over. En dan kom ik jullie in de zaak adviseren en helpen".

I-1: En dat wilden ze ook wel, dat u adviseerde?

G: Ja. Nou, ze bellen me nog natuurlijk voor dingen. Ja, ik kom iedere week nog op de zaak. En dan werk ik nog even.

I-1: En waar zit de zaak nog op dit ogenblik?

G: Hier op de Zoeterwoudseweg.

I-1: Op de Zoeterwoudseweg?

G: Ja, dat is als je bij Praxis komt en je rijdt rechtdoor naar de Tomatenstraat, en dan niet linksaf maar rechtdoor blijven rijden.

I-1: Oh, daarzo. Dan kom je zo op de Lammenschansweg terecht?

G: Nee. Als je op de Zoeterwoudseweg bij Praxis vandaan komt, dan kun je de Tomatenstraat in. Je kunt ook rechtdoor rijden. Maar je blijft op de Zoeterwoudseweg. Nou, daar staat een aantal huizen aan de linkerkant. En aan de rechterkant is een industrieterrein. Daar zitten wij.

I-1: En u komt daar nog wekelijks?

G: Jazeker.

I-1: En wat doet u dan? Koffie drinken of adviseren?

G: Nee, we gaan de eieren inpakken en dichtsealen. We hebben tegenwoordig een groot sealapparaat. En dan legt mijn zoon een briefje klaar. Hoeveel eieren er geseald moeten worden. Zeg dertig op een machine en eentje eroverheen, zo'n rekje door zo'n machine heen. En als hij erdoor is, wordt hij heel even verhit; dan krimpt de folie.

I-1: En dat doet u nog steeds?

G: En doe ik dan daar en gelijk praten en zo op kantoor. Maar dat is datgene wat ik nog leuk vind. En dan hoor je gelijk nog iets van de zaak. En er komen klanten binnen en even praten.

I-1: En hoe groot is die zaak nog? Hoeveel mensen werken er nu nog?

G: We zijn nu met z'n negenen.

I-1: Met z'n negenen? Dus in die tijd is het tamelijk stabiel gebleven?

G: Dat heeft met de modernisering van de apparatuur te maken. Vroeger stonden wij aan de sorteermachine met zes mensen. Nu staan er vier. Maar nu sorteren wij per uur 23.000 eieren. En toentertijd negenduizend.

I-1: Dus het is ook geautomatiseerd voor een deel? En uw beide zoons zitten er nu in? Dan hebt u iets moois nagelaten?

G: Nou, als je zegt: ben je er nou groots op, dan gaat het er niet om om groots op te zijn. Maar ik heb een aantal mensen werk kunnen geven. Nu zijn er nog twee mensen die er werken en die zijn nog door mij aangenomen. Kun je nagaan. Die zijn ook al op leeftijd. Pas was er een die heeft afscheid genomen omdat hij 65 jaar was geworden. Ze blijven.

I-1: Dus het is een goed bedrijf om ervoor te werken?

G: Dat heb ik geleerd. Je moet eerlijk zijn, maar ook voor de mensen opkomen. Je moet ze ook niet onderbetalen. Je hoeft niet met briefjes van tien te strooien. Dat werkt ook niet. Nee, maar je moet ze ook niet onderbetalen. Je moet ze dat geven wat ze waard zijn.

I-1: U bent een goede werkgever geweest?

G: Ik heb er nooit klachten over gehad. En ook nooit geen problemen. En als er dan wat is, en mijn zoon zegt: "We hebben een beetje verschil van mening met onze medewerkers. Pa, kom je er even bij?", nou ja, dan weten twee meer dan een. En dan praten we over dingen. We hebben er een bij die

... We hebben een pensioenfonds. En dat pensioenfonds is natuurlijk voor het personeel, maar je kunt hem ook bijverzekeren. Dat pensioenfonds is maar een gedeelte. Dat doen wij als bedrijf naar het personeel toe. Maar ja, als je met pensioen gaat en je hebt alleen maar AOW, dan is dat niet erg veel. En als je dan van ons een aanvullend pensioen krijgt, is het te kort. Dan moet je je bijverzekeren. En dat kan. Bij ons verzekeringsbedrijf kun je je bijverzekeren. Maar dan moet je zelf ook een stukje betalen, want je krijgt niet alles cadeau. Nou ja, dat heeft met een van onze medewerkers een beetje moeilijkheden opgeleverd. Ik zeg: "Nou, ik kom wel naar je vrouw en dan praten we met elkaar, want je ziet het niet goed". Nee, hij wilde het helemaal verzekerd hebben. "Nou, dat kun je wel zeggen, maar als je meer geld wilt hebben als je 65 of 60 mag worden, dan moet je toch iets betalen?" Nou ja, uiteindelijk klinkt het dan wel door. Maar hij heeft het uiteindelijk niet gedaan. Hij nam dan genoeg met het pensioen dat hij dan krijgt. Ik zeg: "Dat is aan jou".

I-1: Dat is een afweging. Dat kan een afweging zijn?

G: Ik zeg: "Ik geef je een handreiking". Maar dat is de enige keer dat we iets hadden met zo'n jongen.

I-1: Nou gelukkig. En toen naast uw hele bedrijf, heeft u heel veel in de kerk gedaan, als rentmeester of ouderling. Wilt u daar iets over vertellen?

G: Nou ja, toen ik dertig jaar was, toen werd ik aangezocht om ouderling te worden. In de Koningskerk, dat was bij de Willem de Zwijgerlaan. Daar staat een kleine kerk.

I-1: Staat hij er nog?

G: Nou, Van der Luit is er toen ingetrokken. Dat kerkje was een leuk ding. Dat hebben ze in zo'n wijk opgericht. En dat vond ik ook wel leuk. En ik woonde in die wijk. Ik woonde toen op de Haarlemmerweg.

I-1: Waar woonde u?

G: Op de Haarlemmerweg bij de zaak. Daarboven. Nou, dat was nog weleens wat. Toen zeiden ze: "Joh, je bent dertig jaar". Nou, dat kan. De dominee zei: "Het is hartstikke leuk dat je komt". Dat was dominee Kievit, een hele bekende naam, een fantastische kerel. Ik heb daar een leuke tijd gehad. Ik heb dat gedaan. En daar ben ik twaalf jaar blijven hangen.

I-1: Want u kerkte zelf ook in die tijd in die kerk?

G: Nou, niet zozeer in de tijd dat ik ouderling was, want ik kwam ook in de Marekerk. Ik was nogal een shopper in de kerk. Toen kwam ik bij de Gereformeerde Bond terecht.

I-1: In de Koningskerk bedoelt u?

G: Ja, dat was de Gereformeerde Bond.

I-1: Dat was de Gereformeerde Bond. Dat is een zwaardere club?

I-1: En toen werd u ouderling voor de Gereformeerde Bond?

G: Ja.

I-1: En hoe was dat om ouderling te zijn?

G: Ik moest er even aan wennen. De mensen hebben een uitgesproken mening. Die heb ik dan misschien ook wel, hahaha. Dat vind ik ook niet erg. Maar ze zijn zeer Bijbeltrouw. Dat vond ik wel prettig, want dan kon je ze erop aanspreken. En dan heb ik toch een tijd meegemaakt dat ik zelf zei vroeger: een kerstboom, je komt toch niet met de kerst in de kerk? Mijn vrouw had voor de jeugdzorg gewerkt. Die krijgt dan zo'n klantnummer. Ja, ja, zo iets. En de nieuwe psalmberijming was nog niet aan de orde. Nou, dan begon je met elkaar te praten. En dan moest je ze overtuigen.

I-1: En dat gebeurde ook?

G: Dan zei die dominee: "Joh, rustig aan, want die mensen zijn niet zo volgzaam. Jij bent jonger. Rustig aan". Ik zei: "Dominee, ik vertel wat ik denk". Dan zei hij bijvoorbeeld: "Waarom ben je tegen die nieuwe berijming?" Ik zeg: "Bijvoorbeeld psalm 25: 'Heer', ai, maak mij Uwe wegen'. Wie is ai dan? Er staat in de nieuwe: 'Heere, maak mij Uwe wegen'. Die dingen zei ik dan.

I-1: En waarom hadden ze u dan aangezocht? U was nog heel jong. U was geen lid van de Gereformeerde Bond? Hoe zochten ze u toch aan?

G: Die predikant [ds. Leendert Kievit was twee keer predikant te Putten; te Leiden 1964-1969] die had op de Veluwe gehoord dat ik eierboer was. En dat ik ook nog eens respect had met die boeren en dat ik bekend was en van de goede kant was.

I-1: Oh, zo ging dat. Zo is dat gegaan?

G: En toen heeft hij mij leren kennen. En toen kwam hij in Leiden en moest ik ook in de kerkenraad komen en vond dat wel leuk.

I-1: En zo is dat gegaan. En u moest ook op huisbezoek?

G: Ja. In die buurt daar.

I-1: Was dat prettig werk om te doen?

G: Nou, dan moest je wel eens oppassen, want er zijn natuurlijk heel veel Leidenaren. Nou, als ze van de kerk hoorden, dan staan hun stekels overeind.

I-1: Maar u hoefde niet alleen op huisbezoek bij mensen van de kerk? Je moest bij iedereen op bezoek?

G: Nou, bij mensen die lid waren. Dood lid.

I-1: Oh, die lid waren, maar geen kerkgangers meer?

G: Nee, geen kerkgangers. Dat was nogal eens een gemengd gezelschap. En dan kwam je op huisbezoek en dan zat oma naar televisie te kijken. En dan het geluid keihard. En dan zei ik wel eens: "Oma, mag hij wat zachter?" Dan zei ze: "Waarom, jij bent toch gekomen?" Zo ging dat.

I-1: Ja, u maakte van alles mee?

G: Nou, ik vond dat wel leuk hahaha.

I-1: En heeft u nog meer kerkelijke functies gehad? U bent ook rentmeester geweest?

G: Dat was toen in de Maranathakerk [aan de Lage Morsweg]. Daar ben ik rentmeester geweest. Maar toen ging ik verhuizen. Toen ben ik in de Maranathakerk terechtgekomen.

I-1: En waar bent u naartoe verhuisd?

G: Naar hierzo, naar de Carneoolstraat.

I-1: Ja, ja, want de Maranathakerk zit in deze buurt?

G: Nu woon ik hier en soms hier op de stoep. En toen ben ik rentmeester geworden.

I-1: En wat doet een rentmeester precies?

G: Nou, eigenlijk gaan ze over de gelden en de bestedingen daarvan. Of wat mogelijk is. En beslissingen nemen over de verbouwingen en die toestanden. En vragen: "Zou je dat nou wel doen? Is dat noodzakelijk?" En dan iemand opzoeken die er verstand van had. En voor de centen opkomen.

I-1: En was dat dan alleen voor die ene kerk of was dat voor de gezamenlijke kerken?

G: Nee, alleen voor die ene kerk.

I-1: En hoelang hebt u dat gedaan?

G: Dat heb ik zes jaar gedaan.

I-1: En hebt u nog andere kerkelijke functies gehad?

G: Ik heb bij dominee [Ad] Alblas de grootste tijd doorgebracht.

I-1: Die zat in de Hooglandse Kerk?

G: Toen zijn we samen overgegaan toentertijd van de Kooikapel en daar had je nog zijn kleine kerk staan. En toen gingen we allemaal naar de Hooglandse kerk. Terwijl alle kerken voor de gereformeerden gesloten waren. Dat was wat hoor. Daar was ik bij betrokken, nou, dat was nogal eens verschrikkelijk. Je had nog zo'n kerk staan daar op de Herengracht [Oosterkerk]. Die moest ook weg. Alles werd opgeruimd toen.

I-1: Want?

G: Alles ging naar de Hooglandse Kerk.

I-1: Want alles ging naar de Hooglandse?

G: Ja.

I-1: En wat gebeurde er dan met die kerkgebouwen die achterbleven?

G: Nou, die werden verkocht.

I-1: Oh, die werden verkocht? En wat gebeurde er dan vervolgens mee?

G: Nou, afgebroken. Die gereformeerde kerk in de Kooi [Petrakerk], dat was er ook een, dat is nu een moskee.

I-1: Alles ging naar de Hooglandse toen het PKN [Protestantse Kerk Nederland] geworden is?

G: Zo'n beetje wel ja.

I-1: Zo'n beetje in diezelfde tijd?

G: Ad Alblas was de voorman die de gemeente diende.

I-1: En u hebt veel met hem samengewerkt?

G: Dertig jaar.

I-1: Dertig jaar. Zolang nog. En van wanneer tot wanneer?

G: Nou ik ben gestopt met hem vier jaar geleden. Toen hij wegging. Toen hij met pensioen ging [2017].

I-1: Toen bent u er ook mee opgehouden?

G: Toen ben ik er ook mee opgehouden. En toen zat ik ook nog samen met hem in Stichting Cantate van Bach. Daar was ik penningmeester van.

I-1: Want wat was dat dan?

G: De uitvoering van Bach-cantates in de Pieters- en de Hooglandse Kerk met koren en orkest.

I-1: En daar zat u ook in?

G: Daar was ik penningmeester van.

I-1: Daar was u penningmeester van. Dus u hebt echt een naam opgebouwd in kerkelijk Leiden, zal ik maar zeggen?

I-2: Dat was ook omdat u orgel speelde?

G: Nou nee, want dan moet je ... als er een orkest komt met solisten, moet je wel van professionele huize zijn. Dan gingen we diensten organiseren en met de Pieterskerk met de hele handel eromheen. Die waren niet zo makkelijk. Dan hadden ze zo'n bestuur van een stichting en dan moest je weer overleggen en onderhandelen met die lui. Nou ja, dat hebben we toch al die jaren zo gedaan. Ik heb het precies 25 jaar gedaan. En daar staat nog een beeldje van Bach op de piano. Die kreeg ik toen ik afscheid nam.

I-1: Toen u afscheid nam. En was dat ook meteen het eind van die cantates of is dat nog doorgegaan?

G: Nee, dat is nog doorgegaan. Het is er nog steeds. Maar financieel hebben ze een enorme tik gehad, geloof ik. Ik heb me er niet meer mee bemoeid. Ik heb de kas overgedragen. Ik nam het over met drieduizend gulden en toen ik het overdroeg aan die gasten was het 22.000 euro. Ik zeg: "Zoek het even uit", want ze begonnen allemaal met dingen. Ik zeg: "Ik ga niets veranderen of advies geven. Ik heb het lang genoeg gedaan".

I-1: Het is uit en over.

G: En toen hoorde ik dat ze financieel aan de grond zaten.

I-1: U had het ook in uw vingers om geld te verdienen hè?

G: Ja, er zijn dingen bij en ik was natuurlijk penningmeester en dan schreef ik voor die cantate wel eens naar die lui. Je hebt natuurlijk altijd van die lui die dragen het een goed hart toe. En dan werden ze donateur en dan zei ik: "Laat ons eens een keer verrassen". En dan zei Alblas altijd: "Dat kun je niet schrijven hoor. Laat je verrassen". Ik zeg: "Waarom niet? Laat die debiteuren ons eens een keer verrassen". Nou, dan was er op een gegeven moment een of ander fonds en dan maakte ik een klein staatje hoe het er voorstond. Nou, dan kwamen er toch wel gelden binnen hoor. Dat moest ik verkopen.

I-1: Ja, ja, u had dat echt in uw vingers. Ja, want u hebt de vorige keer gezegd, in het voorgesprek, ik had eigenlijk predikant willen worden, maar dat zat er niet in door de oorlog?

G: En mijn ouders konden dat niet opbrengen.

I-1: En daar heeft u geen spijt meer van gehad?

G: Daar heb ik geen spijt van. Ik heb de mens en de kerk van de andere kant gezien. En ik heb nu een neef, die is ook predikant geworden in Rijnsburg. Daar ben ik met de Pasen heen geweest. En als ik dat dan zie, die gave die hij heeft. Het is alsof ik mijn vader zie.

I-1: Dat is een kind van uw zus?

G: Ja. Alsof ik mijn vader zie op die kansel, daar zo in die grote kerk, met die mensen met de Pasen. Toen riep hij ineens: "De Heer is waarlijk opgestaan. Hoor ik niks?", zei hij zo. "Wat hoor ik? Verstaan jullie mij niet?" Nou, toen begon hij. Hij zegt: "Dan ga ik het nog een keer zeggen". En toen riep er iemand: "Hallelujah". Toen zei hij: "Hoor je het, en nu met z'n allen". Hahaha. Alsof ik mijn vader zie. Dat enthousiasme ervan. De boodschap waar om het gaat, dat moet je neerleggen. En niet die flauwekul eromheen. Dat hindert, stoot af.

I-1: Dat vond u fijn om uw neef zo te zien? En in die tijd bent u getrouwd. U hebt ook kinderen gekregen. Had u een traditioneel gezin? Uw vrouw was thuis en u werkte?

G: Mijn vrouw is thuis gebleven tot mijn zoons allebei van de lagere school af waren.

I-1: En toen is uw vrouw weer aan het werk gegaan?

G: Die is in de cosmetica gegaan.

I-1: Die is in de cosmetica gegaan bij De Bijenkorf vertelde u, geloof ik.

G: Ja, bij Dior.

I-1: Dat vond ze leuk om te doen?

G: Ja, dat was parfums en toestanden en verkopen dit en dat. Het was ook een dure grap soms, dat spul.

I-1: Wat zegt u?

G: Dat is duur, dat spul van Dior. Maar dat kon ze dan wel aardig handelen. Ze kregen met een groep opleiding. Naar Parijs toe kregen ze opleiding.

I-1: En tot hoe lang heeft uw vrouw dat gedaan?

G: Nou totdat we op een gegeven moment...

I-1: Totdat ze 65 werd?

G: Nee, ze is eerder gestopt. Ik denk totdat ze 60 werd. Toen is ze gestopt. Toen zei ze: "Nu moet jij de rest maar verdienen. Ik stop ermee".

I-1: En dat ging maar goed? Hahaha. En hoe is het met uw kinderen? Met uw kinderen is het goed en gaat het goed?

G: Heel goed.

I-1: Wilt u er iets over vertellen?

G: Met zakendoen maak je natuurlijk veel mee. En elkaar begrijpen. Het is niet zo dat je precies alles hetzelfde denkt. Je ziet elkaar, dus je kan brainstormen als er wat is. Maar wat dat betreft staan we als één man achter elkaar.

I-2: Maar u heeft wel twee zoons die allebei heel iets anders zijn gaan doen. Uw ene zoon heeft in dienst gezeten?

G: Die is beroeps geweest in dienst, ja.

I-1: Die was ook in Srebrenica?

G: Ja, Srebrenica, die heeft ook in Golgota gestaan met die Patriotraketten naar Saddam Hussein. Ja, die heeft heel wat gereisd toentertijd. Hij heeft in Turkije gezeten met die Golfoorlog in Irak.

I-1: Dat was gedurende zijn dienstdtijd?

G: Hij was beroeps.

I-1: Oh, hij was beroeps. Hij was officier?

G: Ja. Hij begon als vaandrig. En naderhand werd hij tweede luit, eerste luit. En toen is hij kapitein geworden. Dus hij heeft een hele leuke positie opgebouwd.

I-1: En toen heeft hij ontslag genomen?

G: Nee, toen moest hij naar Srebrenica. En toen zei hij tegen Voorhoeve, dat was toen de minister: "Ik stop ermee. Ik zie hier dingen, daar kan ik met mijn gevoelens niet meer overheen".

I-1: Dat was de reden voor hem?

G: Ja.

I-2: Dat was in Nederlandse dienst of in het algemeen?

G: Nee, hij was in Nederlandse dienst.

I-1: Hij zag dingen waar hij niet tegen kon, maar..?

G: In Srebrenica. Wat zich daar allemaal afspeelde. Hij zei: "Je stond daar met je rug tegen de muur. En dan moest je daar die mensen verdedigen. De Amerikanen lieten je hangen. Het was natuurlijk een rel onder elkaar". Toen is hij eruit gegaan. Toen zei hij tegen Voorhoeve: "Ik stop ermee".

I-1: En dat kon ook?

G: Hij vond dat heel vervelend, want je hebt een goede opleiding gehad. Ik zei: "Van mij hoeft je niet weg". Maar hij zei: "Nee, ik stop ermee".

I-1: En toen is hij toch vrij soepel overgestapt in het bedrijf?

G: Ja, toen ging net die boekhouder bij ons in de vut. Die zei: "Ik kan wel wat eerder uitscheiden". Ik zei: "Dat zou mooi kunnen, want dan gaat mijn zoon jouw plaats overnemen. Als hij dat wil". Dat heeft hij gedaan. Hij heeft natuurlijk hier een goede opleiding gehad in de administratie en moderne toestanden. Hij heeft bij ons alles gemoderniseerd.

I-1: En dat lukte? Want ik denk, het is natuurlijk een enorm verschil of je zo'n kapitein in dienst bent of dat je een eierhandel moet innoveren. Maar dat ging?

G: Nou, hij heeft natuurlijk van huis uit meegemaakt hoe dat ging. Hij hielp natuurlijk ook wel eens in vakantietijd en dergelijke.

I-1: Nou, ik bedoel meer mentaal, zal ik maar zeggen?

G: Daar had hij geen moeite mee. Hij heeft natuurlijk nu ook klanten. Hij zit aan de telefoon. Hij heeft wel drie- tot vierhonderd klanten in de week. En die heeft dit en die heeft dat. Hij zegt: "Dat flexibele, dat heb ik wel geleerd in dienst. Maar bepaalde dingen voor mijn vaderland doe ik niet meer. Als dat maar niet meer aan de hand is".

I-1: En uw andere zoon is meteen in dienst van de eierhandel gekomen?

G: Die is ook in militaire dienst geweest, maar voor zijn nummer.

I-1: Oh, voor zijn nummer, dat was in die tijd nog zo. En die is daarna bij u in dienst gekomen?

G: Die zei toen: "Als ik uit dienst kom, wil ik wel graag in de zaak komen". Toen zei ik: "Oké". En ze hebben nooit geen woorden met elkaar. Nee, echt niet.

I-1: En met uw schoondochters kunt u ook goed opschieten?

G: Jawel.

I-1: En uw vrouw kan ook goed met ze opschieten?

G: Ja hoor. Die praten iedere vrijdag door de telefoon. Of als ik woensdags ga zingen. Dan weet ik het wel. Dan zitten ze wel een uur te beppen aan de telefoon.

I-1: Want u zingt in een koor nog?

G: Ja, in het Rijnlands Christelijk Mannenkoor.

I-1: Wat zingt u bijvoorbeeld?

G: Nou, kerkliederen van Gruneau, als we kerkdiensten hebben, dat soort liederen. En van Antoine Oomen met teksten van Huub Oosterhuis.

I-1: En die zingt u dan in kerkdiensten?

G: Ja.

I-1: Wie is de dirigent? Is dat Wim de Ru?

G: Nee, die is van Ekklesia. Wij hebben Susanna Veerman gehad. Maar na zeven jaar had ze er ook geen zin meer in. En nu hebben we dan Willem Zwart. Van de Feike Asma-achtige muziek. Die is meer van...

I-2: Dat is toch vrij zwaar, Feike Asma?

G: Nee hoor, dat ligt aan bepaalde zetting. Maar dat is wel leuk. Nee, hij is helemaal niet van de... Hij is van de vlotte muziek.

I-1: En u zingt graag? U hebt altijd gezongen?

G: Ik heb eerst in zo'n kwartet gezongen. Met z'n achten.

I-1: En dan trad u ook op?

G: Ja. In kerkdiensten.

I-1: En toen is dat een koor geworden of is dat een overstap voor u geweest?

G: Nee hoor, toen is die dirigent overleden en zijn we gestopt. Nou, van lieverlee zijn we toch blijven zingen. En toen kwam het Rijnlands Christelijk Mannenkoor. Dat is ook alweer, ik denk, dertig jaar dat ik daar gezongen heb.

I-1: Dat u zolang gezongen hebt. En u hoefde er niet uit vanwege uw leeftijd?

G: Nee, ik ben er nog steeds.

I-1: Soms hoor je dat mensen dan geen goede tonen meer kunnen halen.

G: Gelukkig ben ik muzikaal. Dus ik hoor het gauw. Want ik heb wel eens zo'n buurman achter me... Dan zeg ik: "Je moet toch even naar Specsavers hoor". Hahaha.

I-1: Als u nou uw leven zo bekijkt, meneer Favier, dan is het u voor een heel groot deel voor de wind gegaan. Zijn er ook nare dingen gebeurd?

G: Ik kan niet zeggen dat ik echt dingen heb gehad die me zo zwaar hebben aangepakt. Nee. Ik zeg wel eens: God heeft me nooit op mijn tenen laten lopen.

I-1: Nee, nee. De oorlog is eigenlijk ...

G: Dat is een minpunt. Dat heb ik als jongen zijnde heel erg... Ja. Maar wat betreft de rest. Dienst ook. Ik heb een hele leuke diensttijd gehad. Ik ging met die kapitein dan weg, en dan speelde ik piano. Dan zei hij: "Joh, jij krijgt twee sterren op. En dan ga je in die kantine bij ons, want anders mag je er niet in, dan ga jij piano spelen".

I-1: Oh, dan moest hij eerst bij u twee sterren opzetten?

G: Ja, dan kreeg ik twee sterren op en was ik ineens luitenant. Dat was leuk. En dan speelde ik daar voor die feestavonden en zo. En dat begon met een avond, maar op een gegeven moment iedere week.

I-1: Leuk. En zijn er nog dingen waarvan u zegt, die had ik nog graag willen vertellen. Daar heb je niet naar gevraagd?

G: Waar je niet naar gevraagd hebt? Nou nee, dit is wel zo'n beetje mijn levensloop zo geweest.

I-1: En daarin is alles wat u wilde vertellen wel aan de orde gekomen, min of meer?

G: Ja, in grote lijnen is dat wel zo. Als ik mijn leven zo overzie, dan zeg ik: ik heb een gezegend leven.

I-1: Fijn als u dat kunt zeggen!

G: Over drie weken ben ik zestig jaar getrouwd.

I-1: Gefeliciteerd alvast.

G: Ik denk bij mezelf... mijn vrouw zei: "Ja, joh, wat zullen we doen? Want vorig jaar ..." Nou, tien jaar geleden was ik vijftig jaar getrouwd. Toen zijn we met de bus overal heen geweest. En zijn we met een groep een heel weekend weggeweest. Ook leuk, maar dat hoef ik niet meer. Want dan moet je veel te veel organiseren. En mensen worden ouder. Die zijn ook van mijn leeftijd. Dus we hebben een avond in Katwijk. Daar heb ik een goed hotel waar ik dan ook connecties mee heb. En ook een stukje muziek erbij. En daar hebben we zo'n vijftig, zestig mensen voor uitgenodigd. Dat zijn de intimi. Daar hoort ook dominee Alblas bij. Daar heb ik nog contact mee.

I-1: Ik hoop dat u een leuke avond hebt. Gefeliciteerd.

G: Dominee Klopper belde mij nog op van de week. "U bent zoveel jaar getrouwd, hè, heb ik gelezen?" Ik zeg: "Waar heb je dat gelezen?" "Nou, bij het gemeentebestuur, want die geeft ook weer een avondje of middag voor jubilea".

I-1: Ja, dat is weer zo. Dat kan weer na corona.

I-2: Ik wilde nog de naam van uw vrouw weten?

G: Ze heet Klazina Alberdina Marina Korenhof.

I-1: Met dubbel f waarschijnlijk?

G: Nee, met één f.

I-1: Dit lijkt me een mooi besluit met te zeggen: u hebt een gezegend leven gehad. Gefeliciteerd met uw zestigste huwelijksdag en wil jij nog wat vragen (I-2)?

I-2: Nee, dit is het wel.

I-1: Dan sluiten we de band nu af.